

Fra fremmede Tidsskrifter.

Schweizerische Zeitschrift für Strafrecht. XXIX Bd.
H. 1—2.

I Dobbelthæftet, hvormed 29. Aargang (1916) af Schweizerische Zeitschrift für Strafrecht indledes, skriver Stooss om »Geldstrafe und Bussenabdiener«. Anledningen er, at det seneste Udkast til ny schweizisk Straffelov (af 1915) i Modsætning til samtlige ældre Udkast vil bevare Bødefsoning ved følgende Bestemmelse: »Ist die Busse nicht erhältlich, so tritt an ihre Stelle Haft, deren Dauer der Richter im Strafurteil festgestellt hat«. Forf. paaviser først efter Statistikken, at medens Antallet af Fængselsstraffe i Schweiz i Tiden fra 1890 til 1913 er steget — svarende til Befolkningstilvæksten — fra 5418 til 7422, har Bevægelsen været ganske den modsatte for Bødefsoningerne, hvis Tal i 1890 var 7418, i 1913 kun 4363; i en Del Kantoner er der de sidste Par Aar slet ikke sket Bødefsoning. Imod Afsoningen fremfører Forf. dernæst de ofte tidligere fremsatte Anker, særlig, at den forrykker Forholdet mellem Strafarterne Bøde og Fængsel og derved tilslører sidstnævnte Strafs alvorligere Natur og forringer Frygten for denne, at den skaber en uheldig Forøgelse af de kortvarige Frihedsstraffe, om hvis Uhensigtsmæssighed der dog er Enighed, og bevirker, at Pengestrafte bliver et Privilegium for de rige, som ved at betale kan frikøbe sig for den Frihedsberøvelse, som er den fattige, hvem Bøde idømmes, vis, samt at man herved miskender Frihedens lige store Værdi for den rige og den fattige. Opgaven er da at bestemme Bødestrafte saaledes, at den dømt i hvert Fald i de fleste Tilfælde kan betale den og faktisk betaler den. Fremdeles kræves en Fastsættelse af Bødebeløbene, der gør Afsavnet ved deres Udredelse lige føleligt for den mere og for den mindre bemidlede, og

med den absolute Grænse, at Bødens Betaling aldrig berøver den skyldige, hvad der er nødvendigt til Livsunderhold for ham og hans. Den helt ubemidlede, som tilmed er narbejdsdygtig, maa ikke idømmes Bøde, da dette i Virkeligheden betyder Idømmelse af Frihedsstraf; han hører rettelig under Fattigforsørgelse. Bødens Genstand maa kun være den Rest af økonomisk Ydeevne, der bliver tilbage efter Dækning af Livsfornödenhederne, og heraf maa Dommeren til Bøden beslaglægge saa meget, at Afsavnets Offer svarer til Gerningsmandens Skyld i Forhold til hans Midler. At gaa den Vej i Tilfælde, hvor der er Valg mellem Bøde- og Frihedsstraf, at paalægge den ubemidlede sidstnævnte Straf, er uretfærdigt og stridende med Borgernes Lighed for Loven. I Tilfælde, hvor denne hjemler saadant Valg, skal Frihedsstraffen være forbeholdt de grovere Overtrædelser, uden Hensyn til Gerningsmandens personlige Forhold. Det har oftere været forsøgt skalamæssig at stille Bødens Størrelse i Forhold til den paagældendes økonomiske Evne. Interessant er Forf.s Oplysning om, at allerede Straffelovbogen for Kanton Tessin af 1816 gjorde et saadant Forsøg ved at opstille 5 Bødesatser, stigende efter Skyldgraden, som gældende for Folk med en vis Minimalformue og derhos indføre dobbelte, tredobbelte, og firdobbelte Satser for dem, hvis Formue var et vist Antal Gange større end den, for hvilken Grundsatserne gjaldt. Naturligvis var en saadan Graduering efter Formue alene forfejlet, og senere Forsøg har især søgt at knytte en Skala til Indkomstens forskellige Størrelse eller sætte den enkelte Bøde til Beløb, svarende til den skyldiges daglige Indkomster. Forf. anser slige nøjere Bestemmelser for upraktikable; derimod er han principielt imod Fastsættelse af Maximums- og særlig af Minimumsgrænser for Bøder. Naar Bøden er fastsat saa retfærdig som muligt af Dommeren, gælder det om at muliggøre, lette og opmuntre til dens frivillige Betaling; finder denne ikke Sted, bliver der Spørgsmaal om at inddrive den ved Exekution, hvis en saadan skønnes at kunne give Udbytte. Afsoning bør derimod aldrig ske.

Forf. nøjes ikke med disse almindelige Udviklinger, men fremsætter følgende positive Forslag til Affattelsen af den nye Straffelovs Bødebestemmelser:

»Dommeren bestemmer Bøden efter Gerningsmandens Skyld i Forhold til hans Midler og med Henblik paa hans

personlige Forhold og Familiepligter, saaledes at Bøden bliver den retfærdige Straf for hans Forseelse.

Dommeren skal bestemme Bøden saaledes, at den dømte kan betale den. En Bødes højeste Beløb er 20,000 Fr. (her fraviger Forf. altsaa sit principielle Standpunkt).

Hvad den skyldige behøver til Livsunderhold for sig og sin Familie, maa ikke inddrages i Bøden.

Er den skyldige ubemidlet og uarbejdsdygtig, skal Dommeren henvise ham til Fattigvæsenet.

Dommeren sætter den dømte en Frist af fra 14 Dage til 3 Maaneder til Bødens Betaling. Har den dømte ikke fast Bolig i Schweiz, kan han anholdes for straks at betale Bøden eller stille Sikkerhed for dens Betaling.

Dommeren kan tillade den, som er ubemidlet:

at betale Bøden i Rater; han bestemmer Raternes Størrelse og Forfaldstider efter den dømtes Forhold;

at aftjene Bøden ved frit Arbejde, navnlig for Staten eller en Kommune.

Dommeren kan i disse Tilfælde forlænge Betalingsfristen udover de 3 Maaneder.

Hvis den dømte ikke til den fastsatte Tid betaler Bøden eller inddækker den ved Arbejde, beordrer Dommeren Inddrivelse af Bøden, hvis der kan forventes Udbytte heraf.

Dør den dømte, bortfalder Bøden«.

For at modvirke, at den der kan betale Bøden, modvillig undlader dette, foreslaar Forf. endelig herfor en særlig Strafbestemmelse af følgende Indhold:

»Den, som paa Grund af ond Vilje, Arbejdsskyhed eller Efterladenhed (Liederlichkeit) undlader at betale en ham idømt Bøde, straffes med Arrest (Haft)«.

O. Haack.